

2016-03-18

TJÄNSTESKRIVELSE
AFN 2016/36

Arbets- och företagsnämnden

Hälsokommunikatörer i Nacka

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden beslutar att medfinansiera med 120 000 kronor projektet hälsokommunikatörer i Nacka kommun tillsammans med socialnämnden.

Sammanfattning

Det är stora skillnader i hälsa mellan etablerade svenskar och nyanlända invandrare, varför förebyggande insatser behövs för att tidigt motverka svag hälsa. Nyanlända invandrare behöver få en introduktion i hälsofrämjande levnadsvanor och i hur hälso- och sjukvårdssystemet fungerar. Under hösten 2015 genomförde sociala kvalitetsenheten och arbets- och företagsenheten i Nacka en gemensam pilot i syfte att främja hälsa och förebygga ohälsa bland nyanlända. Den genomfördes med hälsokommunikatörer från 'Transkulturellt centrum'¹ och Stockholms läns landsting. Två grupper med nyanlända personer träffade hälsokommunikatörerna.

Sociala kvalitetsenheten ansvarade för uppföljningen som visade goda resultat. Deltagarna tyckte att de lärde sig hur det svenska vårdssystemet fungerar och när en använder egenvård istället för sjukvård. De fick också motivation till en hälsosam livsstil, till exempel genom val av kost. Deltagarna tyckte att de fick svar på sina frågor som handlade sjukdomar.

Det är nu önskvärt att fortsätta med hälsobefrämjande arbete med nyanlända och andra invandrargrupper, för att underlätta för nyanlända att få en bra start och stöd för att kunna etablera sig i Sverige. Ohälsa bland nyanlända är ett stort hinder för etablering och så småningom egen försörjning. Hälsokommunikatörer kan möta de nyanlända till exempel i sammanhang där samhällsorientering och svenska för invandrare erbjuds. På det viset samverkar de tidiga stöden för nyanlända ihop, allt i syfte att stödja personer till egen försörjning. En viktig grupp att prioritera med tidig hälsoinformation är de ensamkommande unga som kan få hälsokommunikation på gruppboenden eller i Nacka gymnasium

---

¹ Transkulturellt centrum är en del av Stockholms läns landsting. Enheten arbetar för att främja hälsa och förebygga ohälsa bland migranter bland annat genom att öka kunskaper hos hälso- och sjukvårdspersonal i transkulturella frågor.

Beräknad kostnad för arbets- och företagsnämnden är cirka 120 000 kronor vilket utgör hälften av den totala kostnaden om 240 000 kronor. Socialnämnden har redan på sitt nämndmöte 15 mars tagit beslut om att finansiera hälften av den totala kostnaden.

Ärendet

I allmänhet har den svenskfödda delen av befolkningen en bättre hälsa än den utlandsfödda. Särskilt stor är skillnaden i förhållande till nyanlända invandrare. En introduktion i hälsofrämjande levnadsvanor och hur hälso- och sjukvårdssystemet fungerar behövs därför för att lägga grunden till en bra start etablering/integration. Mot bakgrund av detta startade verksamheten "Hälsokommunikatörerna" år 2010, som en del av Transkulturellt centrum, Stockholms läns landsting.

Hälsokommunikation kan bidra till en bättre folkhälsa för målgruppen och det främsta syftet med verksamheten är att främja hälsa och förebygga ohälsa bland framförallt nyanlända, men även andra invandrargrupper. Arbets sättet består av dialogpedagogik och motiverande samtal i grupper med 10-20 deltagare. Grupperna träffas 8-12 gånger och följer ett planerat program som består av bland annat orientering i vårdssystemet, levnadsvanor och egenvård. Landstinget och vissa av länets kommuner finansierar verksamheten som använder sig av hälsokommunikatörerna i sin verksamhet. Finansiering utgår från antalet invånare per kommun och har beräknats bli 1,76 kronor per invånare. Kommunerna erbjuder hälsogrupper efter behov.

Sociala kvalitetsenheten och arbets- och företagsenheten i Nacka genomförde ett gemensamt pilotprojekt med två grupper under hösten 2015. Syftet med pilotprojektet var att ta reda på om och hälsokommunikatörernas gruppverksamheter kan användas i ökad utsträckning i Nacka. Källan Fisksätra Råd och stödcenter och Eductus Sickla genomförde tillsammans med hälsokommunikatörer från Transkulturellt centrum två kurser för nyanlända och flyktingar. Uppföljningen visade på goda resultat. Deltagarna tyckte att de lärde sig hur det svenska vårdssystemet fungerar och när en använder egenvård istället för sjukvård. De fick också motivation till en hälsosam livsstil, till exempel genom val av kost. Deltagarna tyckte att de fick svar på sina frågor som handlade sjukdomar.

Metoden hälsokommunikation har sedan länge använts i olika delar av Sverige med goda erfarenheter. I region Skåne samarbetar 26 kommuner och erbjuder nyanlända både samhällsorientering och hälsokommunikation i syfte att skapa ökade förutsättningar för arbete, försörjning och delaktighet i samhället hos de nyanlända. Där ser man att information om hälsa är en förutsättning för en effektiv och god etableringsprocess.

I Stockholms län är det tio kommuner, Botkyrka, Huddinge, Lidingö, Sundbyberg, Sigtuna Sollentuna, Stockholms stad och Upplands Väsby, som använder sig ut av

hälsokommunikation. Utvärderingen som gjorts av hälsokommunikation visar att det skapas förutsättningar för en vård på lika villkor och en god hälsa för hela befolkningen.²

Genom att erfarenheterna från hälsokommunikatörerna visar goda resultat är en fortsättning önskvärd. Flera aktörer har tillfrågats att erbjuda hälsogrupper från 15 april 2016 till 15 mars 2017, till exempel jobb- och utbildningsexperter som anordnar samhällsorientering, boenden för ensamkommande, Nacka gymnasium där många ensamkommande studerar och ideella verksamheter som till exempel Källan i Fisksätra. En formell förfrågan till tänkta aktörer kan ställas när besluten i båda nämnderna är tagna.

Ekonomiska konsekvenser

Beräknad kostnad för arbets- och företagsnämnden är cirka 120 000 kronor vilket utgör hälften av den totala kostnaden. Socialnämnden har redan beslutat att finansiera insatsen med samma summa. Den totala kostnaden för insatsen grundar sig i kommunens invånartal. Landstinget som erbjuder hälsokommunikatörer till länets kommuner beräknar kostnaden 1,76 kronor/invånare i kommunen.

Konsekvenser för barn

Syftet med hälsokommunikatörer är att främja hälsa och förebygga ohälsa bland nyanlända och andra invandrargrupper. Föräldrars föräldraförmåga i det nya landet stärks. Detta påverkar även barnets rättigheter på kort och lång sikt samt förbättrar barns och ungas levnadsvillkor. Att arbeta med grupper kring hälsokommunikation bidrar till att tillgodose barnens bästa.

Carina Filipovic
Enhetschef arbets- och företagsenheten

Kirsi Poikolainen
Biträdande enhetschef arbets- och
företagsenheten

---

² Hälsokommunikatörer i Stockholms län. En utvärdering av projektverksamheten 2010-2011. Ulrika Baker och Peter Allebeck, Samhällsmedicinska kliniken, Stockholms Läns Landsting, Avdelningen för Socialmedicin, karolinska Institutet, mars 2012